

Před námi je nebezpečný rok 2025.

Pracující třída se potřebuje bránit proti výrobnímu způsobu, který produkuje války, destrukci a mizérii

Nejzřetelnějšími prvky nadcházejícího roku jsou následující sbíhavé vlivy:

- fiskální krize rostoucího počtu států, včetně těch, které patří do prvního kroužku kapitalistických zemí, která ústí, kromě jiného, v krizi sociálního státu postaveného na předchozím pevném mechanismu sociální ochrany a zajištění, destabilizuje kapitalistickou občanskou společnost a její řád;

- formování dvou bloků, v rozžhavené výhni „regionálních“ válek a v souladu s trajektorií vojenské kolize (na jedné straně Spojené státy, Spojené království, skandinávské země, NATO, na druhé Čína, Rusko, Írán a jejich spojenci); pravidlem je odteď remilitarizace, a onen kurz platí dokonce i pro státy, které na sebe nahlížely jako na „mírové země“, jak je Finsko, Německo, Japonsko;

- narušení globálních „hodnotových řetězců“ a „dodavatelských toků“, zažívají jak zlomy a blokace na mnohých křižovatkách světového trhu, tak politicko-vojenské deformace realizace hodnoty, tedy deformace tvorby cen;

- následná nezbytnost hluboké restrukturalizace ekonomických a společenských formací, které mají pro svět kapitálu primární význam;

- měnová válka pro udržení nebo získání statusu globální měny (která je stále pevně ztělesněna v americkém dolaru);

- obecná politická krize vládnoucích tříd se projevuje akcelerací transformace parlamentních demokracií v plebiscitární;

- destabilizace kapitalistické občanské společnosti a jejího řádu živí tendenci pro odloučení celých vrstev, které jsou přímými oběťmi politiky úspor a militarizace, která vyplývá ze společenských vztahů.

Zhodnocování kapitálu (zatím?) nezažilo, navzdory tomuto chmurnému scénáři, významná narušení. Firmy ho byly ve své většině schopny dosahovat, především skrze redukci mzdových nákladů. Onen proces byl jen málo zpomalen růstem inflace¹ a spolu s růstem produktivity

práce umožnil velké většině individuálních kapitálů překonat řízené narušení nebo zpomalení jejich aktivity zapříčiněné pandemickou krizí a poté se vyhnout původním negativním následkům efektů popsaných výše. Individuální kapitály nicméně zastavily nebo pozastavily své investiční plány a zaměstnávají je rostoucí obtíže s realizací hodnoty a rozšiřováním jejich trhů. Především se již nemohou opírat, tak jako dříve, o přímou nebo nepřímou pomoc ze strany států, které se samy perou s protahovanou fiskální krizí. Stejně tak nemohou spoléhat na relativně odolnou sociální stabilitu. Obecná politická krize vládnoucích tříd, která fiskální krizi doplňuje, tak nevyvolala ze strany firem jednotnou odpověď. Víc než jindy platí „každý sám za sebe a toho posledního si odnese d'ábel“. Firmy se učí starat se o své zájmy, aniž by příliš počítaly se špatně financovanými státy, jejichž vlády jsou často velmi nestabilní. Průmyslová krize nehrozí bezprostředně, ale blíží se rychle, ve stopách těch z let 2015/2016 a 2020 a dvou let boomu (jde-li o zisky) z let 2024 a části roku 2025 (jak říkají předpovědi analytiků).

Co říci na adresu vykořisťované třídy? Nedaří se jí prosazovat své zájmy, ani na pracovištích tváří tvář útokům na mzdy a pracovní podmínky, ani když čelí přímým dopadům kapitalistických válek nebo environmentálních krizím. Třídní boje jsou ve své velké většině kanalizovány do pokusů zadržovat restrukturalizace výrobního aparátu včetně propouštění pracovní síly a přesunů provozů, a bránit kupní sílu mezd, z níž ukrajuje inflace. Tyto reakce pracujících jdou jen velmi zřídka za striktně defenzivní rámec, neustavují se jako dlouhodobé, nevzaly na sebe podobu vln ekonomických bojů a nikdy nepřekročily odborový rámec. Z tohoto panoramatu nicméně vystupují vítězné stávky, mezi něž patří boje pracujících Boeingu a přístavních dělníků na americkém východním pobřeží a zdravotníků a zdravotnic ve Spojeném království.² Nedošlo-li k přeměně ekonomických bojů v ofenzivní politické, tedy takové, které by dokázaly zpochybnit

¹Inflační tlak zvyšuje masu mezd dvěma způsoby: smluvním nebo státním mechanismem pro mzdovou úpravu a růstem mzdových požadavků, což platí především pro velké firmy.

²Viz text MC/KPK „Záblesk naděje uprostřed úsporných opatření a sociální regrese?“:

<https://mouvement-communiste.com/documents/MC/Letters/LTMC2352CZvF.pdf>

vládnoucí výrobní a reprodukční řád, musí revoluční politika podporovat a rozvíjet ony sporadické momenty třídního boje, aniž by zapomněla podtrhovat jejich vnitřní limity. Bez defenzivního boje politický boj neexistuje. Komunistická intervence v těchto bojích není ani luxusem, ani nenapravitelným oportunistem – ale historickou a konkrétně podmíněnou nezbytností. Puristické pohrdání „odborovými“ boji nemá mezi bojovnými pracujícími místo. Kritika odborové formy třídního boje, a tím spíše státních odborů, nesmí být zaměňována za odmítnutí všech bojů pracujících za bezprostřední požadavky.

Občanská společnost kapitálu dostává plný zásah ze strany fiskální krize, která vede k drastickému snižování výdajů na mechanismy sociální integrace. Takzvaná sociální demokracie strukturovaná kolem zprostředkujících orgánů státu a vykonávaná skrze vyjednávání mezi přímo nebo nepřímo sdruženými sociálními partnery (organizacemi zaměstnavatelů, státními odborovými organizacemi a státem samotným) není v dobré kondici. Vyjednávání se samozřejmě odehrávají, zprostředkovatelské státní mezičlánky bezpochyby stále existují, byť je jejich „reprezentativnost“ z velké míry narušena, „sociální práva“ se úplně nevypařila. To vše je však zpochybněno s tím, jak státy adaptují sociální demokracii na nový scénář definovaný rostoucími obtížemi s jejím financováním a regresí parlamentní demokracie v plebiscitární. „Sociální práva“ se tak modifikují přímo ve shodě s významem sektorů občanské společnosti pro reprodukci kapitálu. Prvními oběťmi „ústupu“ sociálního státu je tedy nadbytečná populace, chudí, migranti, důchodci, starší pracující a ti, kdo o práci přišli, ale rovněž mladí pracující, kteří se práci brání, „neflexibilní“ pracující a ženy, které se nepodřídí diktátu reprodukce pracovní síly. Všem pak někdejší „sociální stát“ odhaluje svou pravou tvář v podobě represivních sil. Je to stát, který eliminuje nebo posiluje své vlastní instituce, které formálně zaručují jistý dialektický vztah mezi orgány zákonodárné a soudní moci. Je to stát, který sám sebe velmi konkrétně připravuje na občanskou válku tím, že vytěžuje, využívá všech otřesů generovaných v občanské společnosti fiskální krizí a demolicí celých pásem sociální demokracie.

Tendence ke globálnímu potvrzení plebiscitární demokracie zmítá vládami mnohých států, včetně vlád několika rozvinutých zemí. Živí ji formování nepřátelských bloků, generalizace války jako hlavního prostředku urovnávání mezistátních konfliktů všech druhů, nezbytnost přísného omezování veřejných výdajů,

měnová a obchodní politika ve službách občanské nebo běžné války. Pohyb směrem k plebiscitární demokracii se však ze strany populace setkává tu a tam s odporem. Pády diktátorů, pokusy o puč a autoritářské ústavní „reformy“ se neobešly bez masivních reakcí na ulicích. Dlouhý cyklus mezitřídních demokratických hnutí není u konce. Když se těmto hnutím, přesněji řečeno jejich menšinovým sektorům, podaří jít za striktně vymezený ústavní rámec skrze praktikování kolektivních a individuálních svobod prostřednictvím přímé akce, musejí být předmětem nejpečlivější komunistické pozornosti. Intervenovat v nich s cílem akcelerace politické separace oněch povstaleckých frakcí od obvykle většinových sektorů, které stojí na terénu buržoazní legality, je komunistickou povinností. Cíl je zřejmý: podporovat fúzi oněch radikálních demokratických vyjádření s nezávislým hnutím pracujících. A je na něm, aby boj jako celek vedlo a „libertinské“ (tímto termínem máme na mysli praktický boj za větší svobodu) tendence vyjádřené vzpurnými sektory demokratických hnutí do přímého třídního boje včlenilo.

Pro ty, kdo stojí na straně revoluční perspektivy, je nezbytným úkolem konkrétní kritická analýza současnosti: prostřednictvím neakademické aplikace kategorií, které rozvinul Marx a Engels a nezávislé hnutí pracujících ve svých historických formách. Složitost dnešní situace to vyžaduje víc než jindy. Práci na organizaci a na utváření komunistických sil je na místě posílit spolu s procesem politické centralizace slabých sil, které zná autonomie pracujících. Tohoto organizování a formování se není možné chopit bez permanentního usilování o interakci s existujícími třídními boji a libertinskými sektory demokratických hnutí. Cílem komunistické intervence dneška je přispět k tomu, aby se zkušenosti a formy autonomie pracujících objevovaly i nyní a aby se pro věc pracujících získali libertinskí rebelové. Tento postoj je bezpochyby v opozici proti všemu recitování neměnných principů v izolaci ideologických svatyní, které je domyšlivé stejně jako neužitečné. Teorie musí být konkrétní zbraní revolučních pracujících, musí se stát materiální silou. Stejně tak je samozřejmě hlubokým omylem považovat „přímou akci“, kterou podniknou politické minority bez spojení s třídním bojem, za výraz hnutí pracujících.

Je před námi spousta výzev.

MC/KPK